

Oslo sentrum trenger ansiktsløftning

Av Odd Gunnar Skagestad,
Frogner

Aftenposten har de siste par dager omtalt den såkalte Hovedstadsaksjonen for Oslo sentrum og dratt i gang en liten debatt som beskrives som «kald krig» mellom på den ene siden «tradisjonsforsvarere», på den andre siden «modernister og designere». Det fremgår at prosjektets kritikere stiller to retoriske spørsmål:

1. Skal Oslo tilbake til fortiden?

2. Skal én manns nostalgiske synsing legge føringer for hele sentrum?

Til det første spørsmålet er å si at medmindre man skal benytte elementer som hittil aldri har vært i bruk noe sted (og strengt tatt ennå ikke er oppfunnet), så vil et prosjekt av denne karakter nødvendigvis innebære at man forsyner seg av fortidens tilfang av estetiske elementer.

Valget står altså ikke mellom fortiden og en imaginær fremtid, problemstillingen er snarere hvilken fortid vi velger å forsyne oss av. Er det for eksempel 1960-årenes estetiske herjinger, med den tids fremmedgjørende uttrykksformer og materialbruk, som man ønsker skal sette sitt preg på de indre byrom?

(Eventuelt å svare nei, vi skal gå inn i vår egen tid, søke frem det som er tidsriktig i år 2002, gir liten mening: Enhver samtid kan både søke fornyelse og fråtse i uhemmet eklektisk valgfrihet fra sin bagasje fra fortiden – og gjør det også. Og det som da viser seg å slå an, kan – bekvemt nok – i ettertid gis merkelappen «tidsriktig».)

Til det andre spørsmålet – ja, hvorfor ikke? Foreligger det noe bedre alternativ? Greit nok at noen ønsker at «de beste krefter innen

dagens miljøer får brynt seg», men et slikt formål hører helst hjemme i deres sportslig-pedagogiske privat-sfære, og tilsier neppe at vårt felles byrom stilles til rådighet som arena og råmateriale.

Hva én manns (nostalgiske) synsing

angår: Prof. Thiis-Evensens personlige smak faller ikke nødvendigvis sammen med min egen, og jeg føler meg slett ikke overbevist om at professoren sitter inne med de fullkomne estetiske løsninger. Men tror man virkelig at en komité, bestående av et mer eller mindre representativt utvalg fagfolk, vil klare jobben bedre?

Har man noen grunn til å tro at slike personer – enkeltvis eller samlet – vil være mindre henfalne til «synsing» enn angjeldende professor? Akkurat dét får være så sin sak. Verre er det at det mest sannsynlige al-

ternativet til det konseptet som presenteres i Hovedstadsaksjonen, vil være en prosess preget av faglig revirstrid, rivalisering, trening og kompromisser, med den følge at man blir sittende igjen med halvgjorte, halvgode og usammenhengende løsninger som ingen kan være tjent med.

Thiis-Evensens konsept har utvilsomt et islett av kitsch, spekket med «historiske klisjéer» som kan skape fornemelsen av en «kulisserverden». Hverken byen eller dens innbyggere vil ta ubotelig skade av dét. Det kan snarere være grunn til nøkternt å konstatere, som sivilarkitekt Arne Sødal (*Aftenpostens* morgennummer 12. april) at «når det gjelder Oslos sentrale sentrum, der vi har det beste fra 1800-tallet og 1900-tallet, så er det viktig både å fremheve, foredle og bevare disse kvalitetene, istedenfor at nye arkitekter skal markere sin samtid akkurat her. Det kan de gjøre andre steder . . .».

Men det viktigste er dog at hovedstadens nedslitte sentrum får seg en snarlig og høyst tiltrengt opprustning, at alle gode krefter settes inn mot forsøpling og forfall. Og dét er en kontinuerlig oppgave, som ikke behøver å legitimeres ved henvisning til ett eller annet forestående «jubileum», som for eksempel at det nærmer seg 100 år siden unionsoppløsningen fant sted.